

YRKESUTBILDNING – ANVISNINGAR FÖR IDENTIFIERING OCH ERKÄNNANDE AV KUNNANDE

1.8.2021

© Utbildningsstyrelsen

Föreskrifter och anvisningar 2021:5b

ISBN 978-952-13-6752-6 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-8888 (pdf)

Ombrytning: Grano Oy

www.utbildningsstyrelsen.fi

INNEHÅLL

1	ALLMÄNNA PRINCIPER FÖR IDENTIFIERING OCH ERKÄNNANDE AV KUNNANDE . . .	5
1.1	Dokument som ligger till grund för erkännande.	7
1.2	Erkännande av kunnande genom ett direkt införande	8
1.3	Erkännande av kunnande genom att bedöma om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet i en examensdel.	8
1.4	Erkännande av övrigt kunnande som den studerande förvärvat tidigare.	11
2	EXEMPEL PÅ ERKÄNNANDE.	12
3	OMVANDLING AV VITSORD.	15
4	ERKÄNNANDE AV KUNNANDE I HANDLEDANDE UTBILDNING.	16
5	BILAGOR TILL ANVISNINGEN.	17
	Bilaga 1. Erkännande av kunnande, yrkesinriktade grundexamina.	17
	Bilaga 2. Erkännande av kunnande, yrkes- och specialyrkesexamina	20
	Bilaga 3. Erkännande av gymnasiestudier.	22
	Bilaga 4. Erkännande av delområden i de gemensamma examensdelarna.	24

1 ALLMÄNNA PRINCIPER FÖR IDENTIFIERING OCH ERKÄNNANDE AV KUNNANDE

Utbildningsanordnarens uppgift är att identifiera och erkänna den studerandes tidigare förvärvade kunskaper som motsvarar kraven på den yrkeskicklighet eller de mål för kunskaper i den examen som avläggs eller i handledande utbildning. Utbildningsanordnaren identifierar den studerandes tidigare förvärvade kunskaper på ett omfattande sätt och med mångsidiga metoder. Den studerandes tidigare förvärvade kunskaper som anknyter till den examen eller utbildning som avläggs, förs in i den personliga utvecklingsplanen för kunskaper. Den studerandes förvärvande av kunskaper planeras genom att beakta det tidigare identifierade och erkända kunskaper.

Erkännandet av kunskaper som en del av den examen som avläggs görs utifrån dokument och andra utredningar som den studerande lägger fram. Endast hela examensdelar eller delområden av de gemensamma examensdelarna kan erkännas till den examen som avläggs. Uppbyggnaden av den examen som avläggs bestämmer vilka av den studerandes tidigare prestationer som kan erkännas och till vilken omfattning (kompetenspoäng).

Erkännandet av kunskaper kan ske på två sätt:

- genom att **direkt införa** kunskaper som en del av den examen som avläggs enligt ikraftvarande examensgrunder eller examensgrunder under övergångsperiod eller
- **genom att bedöma om kunskaper motsvarar kraven och är aktuellt** samt besluta om att erkänna kunskaper

Vid bedömningen av om den examensdel som ska erkännas är lämplig för ett erkännande kan utbildningsanordnaren använda referensramen för kvalifikationer för nationella examina och övriga samlade kompetenser. Referensramen används för att beskriva innehållet i examina och utbildningar och definiera nivån. Till en examen eller en utbildning som avläggs kan man erkänna examensdelar som är på samma eller en högre nivå enligt uppbyggnaden av examen. Mer information finns på adressen <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/referensramar-kvalifikationer#f0ee02b1>

I den **examens- eller utbildningsspecifika planen för bedömning av kunskaper** beskriver utbildningsanordnaren hur identifieringen och erkännandet av kunskaper görs i praktiken. Utbildningsanordnaren informerar de studerande om förfarandena för identifiering och erkännande av kunskaper och om de möjligheter till individuella val som uppbyggnaden av examen ger möjligheter till. Utbildningsanordnaren och den studerande kommer som en del av den personliga tillämpningen överens om den individuella studievägen och om de examensdelar som ska avläggas. Det identifierade och erkända kunskaper samt de individuella val man kommit överens om antecknas i den personliga utvecklingsplanen för kunskaper.

Omfattningen av de obligatoriska yrkesinriktade examensdelarna och delområdena av de gemensamma examensdelarna är lika för alla studerande, och innehållet bestäms i examensgrunderna. Om man för en studerande har fattat ett beslut om en avvikelse från målen för kunskaper i de gemensamma examensdelarna, justeras omfattningen av de obligatoriska delområdena. Om omfattningen av de valbara examensdelarna och

delområdena varierar kommer utbildningsanordnaren och den studerande överens om omfattningen i samband med utarbetandet av den personliga utvecklingsplanen för kunnandet.

I grunderna för den examen som avläggs finns två olika typer av examensdelar och delområden i de gemensamma examensdelarna:

- examensdelar och delområden i de gemensamma examensdelarna vars innehåll är definierat i grunderna för den examen som avläggs
- examensdelar och delområden i de gemensamma examensdelarna vars innehåll inte är definierat i grunderna för den examen som avläggs. Dessa kan vara valbara examensdelar och valbara delområden i de gemensamma examensdelarna.

Erkännande av gymnasiestudier görs enligt principerna i bilaga 3. I bilagan nämns endast de obligatoriska gymnasiestudierna. I gymnasiestudierna ingår valbarhet som kan beaktas i samband med erkännandet. I tabellen finns ingen beskrivning på erkännande av gymnasiestudier till valbara delområden eftersom de varierar individuellt. En bedömning av om innehållet överensstämmer behövs inte alltid då gymnasiestudier erkänns till valbara delområden. Detta beror på att de valbara målen för kunnandet kan vara sådana som finns bestämda i examensgrunderna, sådana som utbildningsanordnaren själv bestämt eller ett kunnande som den studerande tidigare inhämtat och som stöder de mål för kunnandet som definieras i grunderna.

En examensdel eller ett delområde av en gemensam examensdel kan i en examen erkännas genom direkt införande även om man i den studerandes tidigare avlagda examen har anpassat bedömningen av kunnandet eller gjort en avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet. I dessa fall införs i betyget i hänvisningen till erkännande av kunnande den ursprungliga anteckningen om anpassning av bedömningen av kunnandet eller avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet. Mer information om detta finns i Utbildningsstyrelsens betygsföreskrift.

Utbildningsanordnaren gör ett förvaltningsbeslut om erkännande av kunnande. Detta beslut kan vara antingen nekande eller jakande. Den studerande har rätt att be om kontroll av bedömningen av bedömaren (delområdena av de gemensamma examensdelarna) eller bedömarna (yrkesinriktade examensdelar) samt vid behov begäran om rättelse av arbetslivskommissionen. På beslutet behövs ingen skild underskrift om beslutet om erkännande har gjorts i ett ärendehanteringssystem, i vilket man på ett tillförlitligt sätt kan försäkra sig om datum för beslutet, identiteten på dem som fattat beslutet och att dokumenten är i original.

Utbildningsanordnaren överför eller sparar uppgiften om den erkända examensdelen eller delområden i de gemensamma examensdelarna i informationsresursen KOSKI enligt instruktioner om KOSKI-informationsinnehåll. De uppgifter om erkännande av kunnande som införs på betyget kan till vissa delar avvika från hur motsvarande uppgifter överförs till informationsresursen KOSKI eller visas där.

1.1 Dokument som ligger till grund för erkännande

När utbildningsanordnaren erkänner kunnande ska de dokument och övriga utredningar som ligger till grund för erkännandet uppfylla följande krav:

- Dokumentet ska vara ett betyg, studieprestationsutdrag eller motsvarande som utfärdats av en behörig myndighet. Sådana behöriga myndigheter i Finland är till exempel undervisnings- och kulturministeriet, försvarsministeriet, kommunikationsministeriet och inrikesministeriet och aktörer inom dessa förvaltningsområden.
- Originaldokument eller en bestyrkt kopia
- Erkännandet görs alltid utifrån originaldokument. Om erkännandet av kunnande finns infört i ett betyg av en behörig myndighet, kan denna information inte användas för att erkänna kunnandet en gång till.
- Erkännande av kunnande kan grunda sig på uppgifter från den nationella informationsresursen (KOSKI). Den studerande kan ge utbildningsanordnaren en länk till sina personliga studie- och examensuppgifter i nationella informationsresursen (KOSKI). Utbildningsanordnaren öppnar länken tillsammans med den studerande, tar en skärmbild och sparar studie- och examensuppgifterna i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet.
- Utländska betyg och studieprestationsutdrag ska vara utfärdade av en behörig myndighet i landet i fråga. Betyget eller studieprestationsutdraget ska vara översatt av en auktoriserad översättare som är verksam i Finland. Mer information <http://www03.oph.fi/kaantajat/defaultsve.asp>
- Prestationerna ska beskrivas tillräckligt exakt i dokumenten eller kompletterande utredningar, så att bedömarna kan bedöma om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet i den examensdel eller det delområde av en gemensam examensdel som avläggs.
- Innehållet och gärna även omfattningen av prestationerna ska beskrivas tillräckligt noggrant, så att utbildningsanordnaren vid behov kan bedöma omfattningen av de tidigare prestationerna i kompetenspoäng.
- Betyget, studieprestationsutdraget eller motsvarande dokument ska innehålla vitsord, som vid behov kan omvandlas till den bedömningsskala som används i den examen som avläggs.

Om dokumenten inte uppfyller de mål som beskrivs ovan, hänvisar utbildningsanordnaren den studerande till ett yrkesprov eller något annat sätt att visa kunnandet.

1.2 Erkännande av kunnande genom ett direkt införande

Om den studerande har prestationer enligt ikraftvarande examensgrunder, ett utbildningsprogram i en högskola eller en läroplan för gymnasiet (bilaga 3), erkänner utbildningsanordnaren dem genom att de införs som en del av den examen som avläggs.

Examensgrunder som är i kraft är även sådana grunder som vid tillfället för erkännandet är under övergångsperiod. Kunnande som erkänts kan införas till en examen:

- från obligatoriska examensdelar eller delområden i gemensamma examensdelar som den studerande avlagt
- från valbara yrkesinriktade examensdelar och valbara delområden i de gemensamma examensdelarna
- från gymnasiestudier
- från högskolestudier

Utbildningsanordnaren ska erkänna och införa **obligatoriska** examensdelar och delområden av gemensamma examensdelar, som den studerande avlagt enligt examensgrunder som fortfarande är i kraft eller är under övergångsperiod. I bilaga 3 anges gymnasiestudier som utbildningsanordnaren ska erkänna och införa. Utbildningsanordnaren sparar de erkända prestationerna i studieadministrationssystemet. Då ett erkännande görs genom att direkt införa fattar man inget beslut om erkännande av kunnande, och den studerande kan inte begära en granskning eller rättelse av bedömningen. Den studerande kan dock höja ett vitsord som erkänts genom ett direkt införande.

Utbildningsanordnaren ska tillsammans med den studerande som en del av den personliga tillämpningen, komma överens om hur tidigare förvärvat kunnande kan erkännas i **valbara** examensdelar och delområden av de gemensamma examensdelarna. Omfattningen på många valbara examensdelar och delområden av gemensamma examensdelar varierar i antal kompetenspoäng utgående från valmöjligheter. Utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilken omfattningen är för de valbara examensdelarna/delområdena utgående från valmöjligheterna.

1.3 Erkännande av kunnande genom att bedöma om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet i en examensdel

Ett annat sätt att erkänna kunnande är att bedöma om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet i den examensdel eller det delområde av en gemensam examensdel som avläggs. Man gör detta när den studerande har avlagt

- examina, examensdelar eller delområden av gemensamma examensdelar enligt examensgrunder som inte är i kraft
- gymnasiestudier som avlagts före 1.8.2005
- studier i en högskola i ett utbildningsprogram som inte är i kraft.

Som en del av den personliga tillämpningen kommer utbildningsanordnaren och den studerande överens om den studerandes individuella studieväg. Samtidigt kommer man

överens om ett erkännande av prestationer som är avlagda enligt examensgrunder eller övriga motsvarande (se listan ovan) som inte längre är i kraft.

Beslutet om erkännandet av kunnandet fattas dock av en bedömare eller flera bedömare som bedömer om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet i den examen som avläggs. Beslutet om erkännande är ett förvaltningsbeslut, som kan vara antingen nekande eller jakande. Den studerande har rätt att begära en granskning och rättelse av bedömningen i detta beslut.

Bedömaren eller bedömarna av kunnandet väljs utifrån den examensdel eller det delområde av en gemensam examensdel som ska erkännas. Utbildningsanordnaren utser bedömare enligt förordningen om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (SRF 986/1998, ändrad genom 1150/2017) och författningarna för yrkesutbildning (L 531/2017, SRF 673/2017). Behörighetsvillkoren för bedömarna tillämpas i alla situationer i samband med bedömning, oavsett om det är fråga om respons på utveckling av kunnande, att bedöma om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet i en examensdel (erkännande) eller bedömning av ett yrkesprov eller annan bedömning av kunnande. En annan representant för utbildningsanordnaren kan fungera som bedömare endast i undantagsfall, om bedömningen till exempel annars skulle bli orimligt fördröjd.

Om utbildningsanordnaren inte har ett anordnartillstånd för den examensdel som ska erkännas, bör utbildningsanordnaren skaffa bedömningen av om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet i examensdelen av en sådan utbildningsanordnare som har anordnartillstånd för examen i fråga. Beslutet om erkännandet görs av den utbildningsanordnare som ansvarar för den personliga tillämpningen och får finansiering för att ordna examensutbildningen.

När man erkänner yrkesinriktade examensdelar görs bedömningen av två lärare. När man erkänner delområden av gemensamma examensdelar görs bedömningen av en lärare. Om det gäller högskolestudier som är så att säga allmänbildande till sin karaktär görs bedömningen av en lärare. När man bedömer om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet utifrån dokument, görs bedömningen av en eller fler lärare. Representanter för arbetslivet fungerar som bedömare endast när en studerandes yrkesinriktade kunnande bedöms genom yrkesprov och övrigt visande av kunnande.

Man bedömer om kunnandet motsvarar kunnandet i en examensdel genom att kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet i den tidigare avlagda examensdelen jämförs med kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet i den examensdel som avläggs.

En bedömning om kunnandet är aktuellt görs till exempel

- utifrån dokument som den studerande visar, såsom arbetsintyg eller portfolio
- genom en intervju, arbetsprov eller ett test.

I erkännandet av kunnande används det ursprungliga eller höjda vitsordet. Vid behov används omvandlingstabellen i kapitel tre. Den studerande har rätt att begära en granskning eller rättelse av bedömningen i beslutet av erkännandet.

I samband med erkännandet bedömer man endast om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet i examensdelen. Om man i samband med erkännandet av kunnande anser att nivån på den studerandes kunnande har ändrat, går man tillväga på följande sätt:

- Den studerandes kunnande är på en högre nivå än då det ursprungliga vitsordet gavs. Den studerandes kunnande erkänns i enlighet med det ursprungliga eller höjda vitsordet. Därefter handleder man den studerande att höja vitsordet i ett yrkesprov eller genom annan bedömning av kunnandet.
- Den studerandes kunnande är på en lägre nivå än då det ursprungliga eller höjda vitsordet gavs. I detta fall kan kunnandet inte erkännas, eftersom det inte längre överensstämmer med det ursprungliga vitsordet. Den studerande hänvisas till ett yrkesprov eller någon annan bedömning av kunnandet, där hen får ett vitsord för sitt kunnande.

Utbildningsanordnaren diskuterar och kommer med den studerande överens om tidigare beskrivna alternativ som en del av den personliga tillämpningen.

Omfattningen på vissa valbara yrkesinriktade examensdelar och valbara delområden av gemensamma examensdelar varierar i uppbyggnaden av examen. Som en del av den personliga tillämpningen kommer utbildningsanordnaren överens med den studerande om den beräknade omfattningen på den valbara examensdelen/delområde utifrån valmöjligheterna. Den beräknade omfattningen används vid beräkningen av omfattningen av en examen och det med kompetenspoäng viktade medeltalet. I betyget och studieprestationsutdraget anges dock den erkända prestationen (examensdelar, delområden av gemensamma examensdelar) enligt omfattningen i det ursprungliga betyget. Om omfattningen i det ursprungliga betyget anges exempelvis som studiepoäng, omvandlar utbildningsanordnaren omfattningen till kompetenspoäng. Hänvisningar för erkännandet av kunnande antecknas i betyget i enlighet med Utbildningsstyrelsens betygsföreskrift.

Man bedömer inte om kunnandet motsvarar kunnandet i sådana valbara examensdelar där kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet inte bestämts i examensgrunderna för den examen som avläggs. I detta fall bedöms endast om kunnandet är aktuellt. Sådana examensdelar är:

- examensdel från en annan yrkesinriktad examen
- högskolestudier
- gymnasiestudier som kan erkännas till valbara delområden i de gemensamma examensdelarna
- delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder färdigheterna för fortsatta studier
- examensdelar som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet
- valbara mål för kunnandet som bestäms av utbildningsanordnaren

Om en bedömning av om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet från den studerandes tidigare förvärvade kunnande inte kan bedömas utifrån de dokument och andra utredningar som den studerande visar, hänvisas den studerande till ett yrkesprov eller något annat sätt att visa sitt kunnande. En sådan situation kan uppstå till exempel när bedömningen av kunnandet har anpassats eller en avvikelse har gjorts från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet.

1.4 Erkännande av övrigt kunnande som den studerande förvärvat tidigare

Den studerande kan ha andra intyg över tidigare förvärvat kunnande än sådana som utfärdats av behöriga myndigheter. Den studerandes kunnande kan grunda sig till exempel på arbetserfarenhet, fritidsintressen eller utbildning där den studerande inte har avlagt någon examen eller examensdelar. Om kunnandet enligt utbildningsanordnarens bedömning är tillräckligt hänvisar utbildningsanordnaren den studerande till ett yrkesprov för att visa sitt kunnande eller på ett annat sätt visa sitt kunnande.

Den studerande kan också ha tidigare förvärvat kunnande som bedömts och intygats av en behörig myndighet, som endast delvis motsvarar kraven på yrkesskicklighet i en examensdel eller målen för kunnandet i ett delområde av en gemensam examensdel. Även i dessa fall hänvisas den studerande att visa sitt kunnande i ett yrkesprov eller att på annat sätt visa sitt kunnande. Kunnandet visas endast till den del som det inte tidigare bedömts och intygats av en behörig myndighet.

2 EXEMPEL PÅ ERKÄNNANDE

Nedan beskrivs några allmänna situationer

EXEMPEL 1.

Den studerande avlägger en yrkesinriktad grundexamen. I den personliga tillämpningen kommer man överens om att man för det andra inhemska språket göra en avvikelse från målen för kunnande, eftersom de är orimliga för den studerande. I stället för det andra inhemska språket avlägger den studerande 2 kp mera i ett främmande språk.

Kommunikation på främmande språk, engelska, obligatoriskt delområde, 3 kp, vitsord
Kommunikation på främmande språk, engelska, valbart delområde, 2 kp, vitsord

I detta fall anges i betyget:

Kunnande i kommunikation och interaktion 1) 12 kp godkänd

Dessutom anges i betyget under punkten tilläggsinformation

1) I det obligatoriska delområdet Kommunikation och interaktion på det andra inhemska språket, finska har man avvikit från målen för kunnandet med stöd av 66 § i lagen om yrkesutbildning (531/2017). Den studerande har i stället avlagt Kommunikation och interaktion på främmande språk, valbart delområde, engelska, 2 kp (SRF 673/2017, 3 §).

EXEMPEL 2.

Den studerande har avlagt fyra obligatoriska kurser i modersmålet, enligt bilaga 3. Kompetenspoängen uträknas genom att multiplicera $4 \times 1,5 = 6$ kp av vilka 4 kp erkänns till det obligatoriska delområdet modersmål. Om den studerande vill kan 2 kp erkännas till det valbara delområdet, modersmål.

Obligatoriska gymnasiestudier enligt delområdet konst och kreativt uttryck finns inte i gymnasiets läroplan men den studerande kan ha avlagt sådana valbara gymnasiestudier vars innehåll motsvarar ifrågavarande delområde och utifrån detta kan kunnandet erkännas.

Vid behov kan man avrunda kompetenspoängen ($1,5kp=2kp$). Endast hela kompetenspoäng används i delområdena i de gemensamma examensdelarna. Ett erkännande av gymnasiestudier förutsätter alltid att gymnasiet gett ett numeriskt vitsord som kan omvandlas med hjälp av omvandlingstabellen.

EXEMPEL 3.

Ett valbart delområde i en gemensam examensdel kan omfatta 0–8 kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren och den studerande kommer i den personliga tillämpningen överens om att de valbara delområdena är:

- kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska, valbart delområde, 2 kp, vitsord enligt omvandlingstabellen
- matematik och tillämpad matematik, valbart delområde, 6 kp, vitsord enligt omvandlingstabellen

I studieprestationsutdraget görs en hänvisning till erkännande av gymnasiestudier i ett delområde av en gemensam examensdel på följande sätt:

- 1) Till delområdet i de gemensamma examensdelarna har gymnasiestudier erkänts (beslutsdatum för gymnasiets läroplan, diarienummer)

I exemplet ovan har den studerande avlagt två gymnasiekurser (2X1,5=3 kp) och fyra gymnasiekurser (4X1,5=6 kp). Gymnasiekurserna kan vara gymnasiekurser som passar in i temat för delområdet och som inte erkänts till de obligatoriska delområdena i delområdet.

EXEMPEL 4.

Den studerande har avlagt ett delområde i matematik enligt grunder för en yrkesinriktad grundexamen som varit i kraft 1.8.2015–31.7.2018. Examensgrunderna ändrades från och med den 1.8. 2018 så att även ekonomisk matematik ingår i delområdet matematik och tillämpad matematik, 4 kp. Bedömaren erkänner 3 kp i delområdet för matematik utifrån betyget och studieprestationsutdraget, under förutsättning att yrkesskickligheten är aktuell och denna uppgift antecknas i den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet under det i frågavarande målet för kunnandet. Den studerande visar sitt kunnande i ekonomisk matematik. Läraren bestämmer vitsordet för hela delområdet och beaktar både det tidigare vitsordet, som har erkänts, och vitsordet för ekonomisk matematik. I situationen ovan fattas inget beslut om erkännande, eftersom erkännandet sker per examensdel eller per delområde i gemensamma examensdelar.

EXEMPEL 5.

En studerande avlägger en grundexamen i affärsverksamhet och vill att en examensdel i en tidigare avlagd grundexamen inom byggnadsbranschen ska erkännas i uppbyggnaden av examen under punkten: "examensdel från annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen, 5–15 kp." Examensdelen från grundexamen inom byggnadsbranschen omfattar 30 kp. I den examen som avläggs (180 kp) beaktas endast 15 kp, som också används för beräkningen av medeltalet.

Om grunderna för grundexamen inom byggnadsbranschen inte längre är i kraft, ska man bedöma om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet i en examensdel. Bedömningen görs av två lärare, som uppfyller behörighetskraven för lärare i grundexamen inom byggnadsbranschen, som är insatta i bedömning och i examensgrunderna.

EXEMPEL 6.

Den studerande avlägger en valbar, bestämd examensdel i en yrkesinriktad grundexamen hos en annan utbildningsanordnare samtidigt som hen avlägger övriga examensdelar och gemensamma examensdelar som hör till examen. Man gör inget beslut om erkännande av den tidigare nämnda valbara examensdelen och inte heller en hänvisning i betyget eftersom det är fråga om samma examensgrunder och då en hänvisning inte skulle ge ett mervärde.

Om man till en examen som avläggs väljer en examensdel från en annan yrkesinriktad examen erkänns den som en del av den examen som avläggs och på betyget antecknas en hänvisning enligt betygsföreskriften. Detta gör man för att veta vilken examensdel det är fråga om.

EXEMPEL 7.

Utbildningsanordnaren och den studerande kommer i den personliga tillämpningen överens om att den studerande samtidigt avlägger så kallade ledstudier vid en yrkeshögskola. De avlagda yrkeshögskolestudierna erkänns genom att de införs till den valbara examensdelen högskolestudier i en yrkesinriktad grundexamen, 5–15 kp. I den personliga tillämpningen kommer man överens med den studerande om att omfattningen på högskolestudierna i den examen som avläggs är 10 kp. Utbildningsanordnaren omvandlar vid behov vitsordet med hjälp av omvandlingstabellen (kapitel 3). Utbildningsanordnaren omvandlar omfattningen på de högskolestudier som erkänns, till kompetenspoäng.

Omvandlingen av vitsordet för högskoleprestationen betyder att det numeriska vitsordet på vitsordsskalan med tre nivåer vid behov omvandlas till en vitsordsskala med fem nivåer.

EXEMPEL 8.

Den studerande har år 2016 avlagt grundexamen i affärsverksamhet (59/011/2014). År 2021 inleder hen avläggandet av yrkesexamen i affärsverksamhet (OPH-1947-2018). I den personliga tillämpningen kommer man överens om att den studerande som valbar examensdel till yrkesexamen väljer examensdelen bokföring från grundexamen i affärsverksamhet, omfattningen är 30 kompetenspoäng i uppbyggnaden av examen. Utbildningsanordnaren erkänner genom att direkt införa examensdelen bokföring som en del av yrkesexamen i affärsverksamhet som avläggs, eftersom grunderna för grundexamen i affärsverksamhet är under övergångsperiod när beslutet om erkännandet görs.

3 OMVANDLING AV VITSORD

Kunnandet erkänns enligt de ursprungliga eller höjda vitsorden.

I yrkesinriktade grundexamina använder man för yrkesinriktade examensdelar och delområden av gemensamma examensdelar vitsordsskalan 1-5 för att bedöma ett godkänt kunnande. Den studerandes tidigare prestationer som bedömts enligt vitsordsskalan 1-3 omvandlas till vitsordsskalan 1-5 enligt tabell 1.

En examensdel från en yrkesexamen eller specialyrkesexamen som erkänns till de valbara examensdelarna i en yrkesinriktad grundexamen erkänns genom att använda det ursprungliga vitsordet godkänd.

Vitsordsskalan för yrkes- och specialyrkesexamina är godkänd/underkänd. Då man till yrkes- eller specialyrkesexamina erkänner examensdelar från en yrkesinriktad grundexamen eller högskolestudier, som den studerande tidigare avlagt, omvandlas de numeriska vitsorden till vitsordet godkänd.

Om den studerande har avlagt gymnasiets lärokurs används vid erkännandet vitsorden i avgångsbetyget. Om den studerande avlagt lärokurser i ett eller flera läroämnen används vid erkännandet vitsordet i gymnasiets läroämne. Om den studerande avlagt enskilda kurser/moduler i ett läroämne, används vid erkännandet av kurser/moduler det aritmetiska medeltalet som bildas av de godkända kurserna. Vitsorden omvandlas enligt tabell 2.

Den studerandes vitsord för tidigare avlagda prestationer omvandlas vid behov enligt tabell 1 och tabell 2.

TABELL 1. OMVANDLING AV VITSORDEN 1-3 TILL VITSORDSSKALAN 1-5.

VITSORDSSKALA	
1-3	1-5
3	5
2	4
1	2

TABELL 2. OMVANDLING AV VITSORDEN 4-10 TILL VITSORDSSKALAN 1-5.

VITSORDSSKALA	
4-10	1-5
utmärkta 10	5
berömliga 9	5
goda 8	4
nöjaktiga 7	3
försvarliga 6	2
hjälpiga 5	1
underkänd prestation 4	-----

4 ERKÄNNANDE AV KUNNANDE I HANDLEDANDE UTBILDNING

Målet med handledande utbildning är att ge den studerande nya färdigheter enligt personliga mål. Därför erkänns i handledande utbildning kunskande som den studerande förvärvat tidigare endast när det är ändamålsenligt för den studerande. En sådan situation kan exempelvis vara om den studerande fortsätter en handledande utbildning som inletts tidigare, övergår till en annan handledande utbildning mitt i utbildningen eller byter utbildningsanordnare. Utbildningsanordnaren och den studerande avtalar om erkännandet av kunskande som en del av den personliga tillämpningen.

Den studerande kan avlägga yrkesinriktade examensdelar eller delområden av gemensamma examensdelarna som en del av den handledande utbildningen. I en utbildning som handleder för yrkesutbildning kan man genom att direkt införa erkänna delar av en yrkesinriktad grundexamen eller yrkesexamen samt delområden av gemensamma examensdelar. I en utbildning som handleder för arbete och självständigt liv kan man genom att direkt införa erkänna yrkesinriktade delar i en yrkesinriktad grundexamen, delområden i gemensamma examensdelar eller delar av gymnasiestudier.

I den personliga tillämpningen anknyter man delområden av gemensamma examensdelar till någon yrkesinriktad grundexamen i enlighet med examensgrunderna. I den personliga tillämpningen anknyter man yrkesinriktade examensdelar till en yrkesinriktad grundexamen eller yrkesexamen i enlighet med examensgrunderna. Yrkesinriktade examensdelar och delområden av gemensamma examensdelar som avläggs inom en handledande utbildning förs in i betyget över den handledande utbildningen. Delområden i de gemensamma examensdelarna och övriga helheter som är mindre än en examensdel förs in i studieprestationsutdraget för den handledande utbildningen i enlighet med Utbildningsstyrelsens betygsföreskrift. På detta sätt säkerställer man att dessa prestationer kan erkännas senare om den studerande går vidare till en examensutbildning.

En utbildningsdel i den handledande utbildningen bedöms på skalan godkänd/underkänd. Vitsorden för prestationer som erkänns inom en handledande utbildning (yrkesinriktade examensdelar, delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier, studier enligt grunderna för grundskolans läroplan och studier i svenska som andraspråk) ändras inte.

5 BILAGOR TILL ANVISNINGEN

Bilaga 1. Erkännande av kunnande, yrkesinriktade grundexamina

Utifrån de dokument den studerande lägger fram och den examen som avläggs väljer man den rad i tabellen som innehåller anvisningar om hur kunnandet erkänns. Processen kring erkännande av kunnande i rad B 1 i tabellen är avvikande då prestationer från ikraftvarande examensgrunder erkänns genom att utföra en bedömning.

A. Erkännande av kunnande genom att direkt införa, yrkesinriktade examensdelar	
Kunnande som den studerande förvärvat tidigare	Erkännande av kunnande
A.1. Obligatoriska examensdelar enligt examensgrunder som är i kraft/ under övergångsperiod	En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar direkt till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet.
A.2. Valbara examensdelar enligt examensgrunder som är i kraft/ under övergångsperiod	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka examensdelar som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Om omfattningen på examensdelen varierar i antal kompetenspoäng utgående från valmöjligheter ska man i samband med den personliga tillämpningen också komma överens om den beräknade omfattningen av examensdelen. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar direkt till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet.
A.3. Högskolestudier enligt en högskolas ikraftvarande utbildningsprogram	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka högskolestudier som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Då omfattningen på examensdelen högskolestudier varierar i antal kompetenspoäng utgående från valmöjligheter ska man i samband med den personliga tillämpningen också komma överens om den beräknade omfattningen av examensdelen. En representant för utbildningsanordnaren fastställer högskolestudiernas omfattning i kompetenspoäng och omvandlar vid behov vitsorden till skalan 1–5. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar direkt till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet. Om den studerande är missnöjd med beslutet gällande studiernas omfattning kan hen söka ändring i beslutet hos Regionförvaltningsverket.
A.4. Prestationer enligt en högskolas ikraftvarande utbildningsprogram som erkänns till examensdelen högskolestudier. Prestationen saknar ett numeriskt vitsord, eller vitsordet kan inte omvandlas.	Bedömnarna kan inte erkänna kunnandet.

A. Erkännande av kunnande genom att direkt införa, yrkesinriktade examensdelar	
Kunnande som den studerande förvärvat tidigare	Erkännande av kunnande
<ul style="list-style-type: none"> • Delområden i gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier 	
<p>A.5. Studier som är avlagda enligt examengrunder som är ikraft eller under övergångsperiod, ett utbildningsprogram vid en högskola eller gymnasiets läroplan. Dessa studier kan vara delområden av de gemensamma examensdelarna, gymnasiestudier (bilaga 3), studier vid yrkeshögskola eller högskolestudier.</p>	<p>En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka studier som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Då omfattningen på examensdelen delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier varierar i antal kompetenspoäng utgående från valmöjligheter ska man i samband med den personliga tillämpningen också komma överens om den beräknade omfattningen av examensdelen.</p> <p>En representant för utbildningsanordnaren omvandlar vid behov vitsorden till skalan 1–5. Omfattningen av gymnasiestudierna i kompetenspoäng beräknas enligt bilaga 3. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar direkt till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet. Om den studerande är missnöjd med beslutet gällande studiernas omfattning kan hen söka ändring i beslutet hos Regionförvaltningsverket.</p>

B. Erkännande av kunnande genom att bedöma, yrkesinriktade examensdelar	
Kunnande som den studerande förvärvat tidigare	Erkännande av kunnande
<p>B.1. Obligatoriska eller valbara examensdelar enligt examengrunder som är i kraft eller under övergångsperiod, som erkänns till de examensdelar som är fastställda i grunderna för examen. De tidigare prestationerna saknar ett numeriskt vitsord. Dessa prestationer är delar av yrkes- eller specialyrkesexamen.</p>	<p>En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka examensdelar som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Bedömarna fastställer ett numeriskt vitsord innan beslutet om erkännande av kunnande fattas. Den studerande har rätt att begära en granskning av bedömningen eller rättelse av det fastställda vitsordet.</p> <p>En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet.</p>
<p>B.2. Obligatoriska och valbara examensdelar enligt examengrunder som inte längre är i kraft, som erkänns till examensdelar vars innehåll är fastställt i examengrunderna.</p>	<p>En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka examensdelar som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Bedömarna bedömer om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet i examensdelen samt fastställer ett vitsord vid behov. Fastställande av vitsord krävs om en tidigare avlagd del i en yrkes- eller specialyrkesexamen erkänns som en del av en yrkesinriktad grundexamen. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet.</p>
<p>B.3. Examensdelar enligt examengrunder som inte är i kraft erkänns till examensdelar vars innehåll inte är fastställda i examengrunderna.</p>	<p>En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka examensdelar som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Bedömarna bedömer om kunnandet är aktuellt och omvandlar vitsordet vid behov. En representant för utbildningsanordnaren fastställer omfattningen på examensdelen som erkänns om omfattningen saknas eller om omfattningen är någon annan än kompetenspoäng. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet. Om den studerande är missnöjd med beslutet om erkännande i fråga om examensdelens omfattning, kan hen söka ändring i beslutet hos Regionförvaltningsverket.</p>

B. Erkännande av kunnande genom att bedöma, yrkesinriktade examensdelar	
Kunnande som den studerande förvärvat tidigare	Erkännande av kunnande
B.4. Högskolestudier enligt en högskolas utbildningsprogram som inte är i kraft, som erkänns till examensdelar vars innehåll är fastställt i examensgrunderna.	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka högskolestudier som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Bedömarna bedömer om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnandet i examensdelen samt omvandlar vitsorden vid behov. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet.
B.5. Högskolestudier enligt en högskolas utbildningsprogram som inte är i kraft erkänns till examensdelen högskolestudier.	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka högskolestudier som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Då omfattningen på examensdelen högskolestudier varierar i antal kompetenspoäng utgående från valmöjligheter ska man i samband med den personliga tillämpningen också komma överens om den beräknade omfattningen av examensdelen. Bedömarna bedömer om kunnandet är aktuellt och omvandlar vitsordet vid behov enligt omvandlingstabellen. En representant för utbildningsanordnaren fastställer omfattningen i kompetenspoäng, som anges i betyget. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelen till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet. Om den studerande är missnöjd med beslutet om erkännande i fråga om studiernas omfattning, kan hen söka ändring i beslutet hos Regionförvaltningsverket.
B.6. Prestationer enligt en högskolas utbildningsprogram som inte är i kraft erkänns till examensdelen högskolestudier. Högskolestudierna saknar ett numeriskt vitsord, eller det kan inte omvandlas.	Bedömarna kan inte erkänna kunnandet.

B. Erkännande av kunnande genom att bedöma, yrkesinriktade examensdelar	
<ul style="list-style-type: none"> • Delområden i gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier 	
B.7. Studier som är avlagda enligt examensgrunder, en högskolas studieprogram som inte är i kraft eller enligt gymnasiets läroplan före år 2003. Dessa studier kan vara delområden av de gemensamma examensdelarna, gymnasiestudier, studier vid yrkeshögskola eller högskolestudier.	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka högskolestudier som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Då omfattningen på examensdelen varierar i antal kompetenspoäng utgående från valmöjligheter ska man i samband med den personliga tillämpningen också komma överens om den beräknade omfattningen av examensdelen. Bedömarna bedömer om kunnandet är aktuellt samt omvandlar vitsordet vid behov och fastställer omfattningen vid behov. Omfattningen av gymnasiestudier i kompetenspoäng beräknas enligt exemplen i bilaga 3. Bedömarna bedömer om kunnandet är aktuellt. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelen till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet.

Bilaga 2. Erkännande av kunnande, yrkes- och specialyrkesexamina

Utifrån de dokument den studerande lägger fram och den examen som avläggs väljer man den rad i tabellen som innehåller anvisningar om hur kunnandet erkänns.

A. Erkännande av kunnande genom att direkt införa, yrkesinriktade examensdelar	
Kunnande som den studerande förvärvat tidigare	Erkännande av kunnande
A.1. Obligatoriska examensdelar enligt examensgrunder som är i kraft eller under övergångsperiod	En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar direkt till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet.
A.2. Valbara examensdelar enligt examensgrunder som är i kraft eller under övergångsperiod, vars innehåll är fastställt i examensgrunderna	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka examensdelar som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar direkt till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet.
A.3. Valbara examensdelar enligt examensgrunder som är i kraft eller under övergångsperiod, vars innehåll inte har fastställts	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka examensdelar som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Om omfattningen på examensdelen varierar i antal kompetenspoäng utgående från valmöjligheter, ska man i samband med den personliga tillämpningen också komma överens om examensdelens beräknade omfattning. Utbildningsanordnaren omvandlar vitsordet vid behov. I yrkes- och specialyrkesexamina används bedömnings-skalan godkänd/underkänd. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar direkt till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet.
A.4. Högskolestudier enligt en högskolas ikraftvarande utbildningsprogram	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka högskolestudier som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Då omfattningen på examensdelen högskolestudier varierar i antal kompetenspoäng utgående från valmöjligheter kommer man i samband med den personliga tillämpningen överens om den beräknade omfattningen av examensdelen. Utbildningsanordnarens representant fastställer högskolestudiernas omfattning i kompetenspoäng och omvandlar vid behov vitsorden. I yrkes- och specialyrkesexamina används bedömnings-skalan godkänd/underkänd. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar direkt till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet. Om den studerande är missnöjd med beslutet gällande studiernas omfattning kan hen söka ändring i beslutet hos Regionförvaltningsverket.

B. Erkännande av kunnande genom att bedöma, yrkesinriktade examensdelar	
Kunnande som den studerande förvärvat tidigare	Erkännande av kunnande
B.1. Examensdelar enligt examensgrunder som inte är i kraft erkänns till examensdelar vars innehåll är fastställt i examensgrunderna	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka examensdelar som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Bedömarna bedömer om kunnandet är aktuellt och motsvarar kunnande innan beslutet om erkännande fattas. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet.
B.2. Examensdelar enligt examensgrunder som inte är i kraft erkänns till examensdelar vars innehåll inte är fastställt i examensgrunderna.	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka examensdelar som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Om omfattningen på den valbara examensdelen varierar i antal kompetenspoäng utgående från valmöjligheter ska man i samband med den personliga tillämpningen också komma överens om den beräknade omfattningen av examensdelen. Bedömarna bedömer om kunnandet är aktuellt och omvandlar vitsordet vid behov. En representant för utbildningsanordnaren fastställer den erkända examensdelens omfattning, om omfattningen saknas eller om enheten för omfattningen är någon annan än kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren omvandlar vitsordet vid behov. I yrkes- och specialyrkesexamina används bedömningsskalan godkänd/underkänd. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet. Om den studerande är missnöjd med beslutet om erkännande i fråga om studiernas omfattning, kan hen söka ändring i beslutet hos Regionförvaltningsverket.
B.3. Högskolestudier enligt en högskolas utbildningsprogram som inte är i kraft, som erkänns till examensdelar vars innehåll är fastställt i examensgrunderna.	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka högskolestudier som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Bedömarna bedömer om kunnandet är aktuellt och omvandlar vitsordet. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelar till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet.
B.4. Högskolestudier enligt en högskolas utbildningsprogram som inte är i kraft erkänns till examensdelen högskolestudier.	En representant för utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande om vilka högskolestudier som ska erkännas i samband med den personliga tillämpningen. Då omfattningen på examensdelen högskolestudier varierar i antal kompetenspoäng utgående från valmöjligheter ska man i samband med den personliga tillämpningen vid behov också komma överens om den beräknade omfattningen av examensdelen. Bedömarna bedömer om kunnandet är aktuellt och omvandlar vid behov vitsordet enligt omvandlingstabellen. I yrkes- och specialyrkesexamina används bedömningsskalan godkänd/underkänd. En representant för utbildningsanordnaren fastställer omfattningen i kompetenspoäng. En representant för utbildningsanordnaren överför uppgifterna om examensdelen till studieadministrationssystemet, varifrån de antingen överförs till KOSKI-tjänsten eller så sparas uppgifterna i datalagret i KOSKI via inmatningsgränssnittet. Om den studerande är missnöjd med beslutet om erkännande i fråga om studiernas omfattning, kan hen söka ändring i beslutet hos Regionförvaltningsverket.

Bilaga 3. Erkännande av gymnasiestudier

Bilaga 1. Anvisningen tillämpas vid erkännande av gymnasiestudier till delområden i de gemensamma examensdelarna i yrkesinriktade grundexamina. Utbildningsanordnaren kommer tillsammans med den studerande överens om de valbara delområdena som en del av den personliga tillämpningen. Kompetenspoängen för gymnasiestudier beräknas så att antalet kurser multipliceras med 1,5 och antal studiepoäng med 0,75. Om antalet kompetenspoäng överstiger det maximala antalet för det obligatoriska delområdet kan dessa kompetenspoäng erkännas till de valbara målen för kunnandet inom samma delområde.

	Grunderna för gymnasiet läroplan 2003 (33/011/2003, i kraft fr.om. 1.8.2005)	Grunderna för gymnasiet läroplan 2015 (60/011/2015, i kraft fr.o.m. 1.8.2016)	Grunderna för gymnasiet läroplan 2019 (OPH-2263-2019, i kraft fr.om. 1.8.2021)	Gemensamma examensdelar och deras delområden i yrkesinriktade grundexamina (i kraft fr.o.m.1.8.2018)		
LÄROÄMNE					obligatoriska kp	valbara kp
				Kunnande i interaktion och kommunikation, 12 kp		
Modersmål och litteratur (olika lärokurser)	fyra av de obligatoriska kurserna 1-6	fyra av de obligatoriska kurserna 1-6	8 studiepoäng obligatoriska studier	Kommunikation och interaktion på modersmålet, <ul style="list-style-type: none"> svenska samiska teckenspråk den studerandes eget modersmål svenska som andraspråk svenska för teckenspråkiga romani 	4	Utbildningsanordnaren kommer tillsammans med den studerande överens om de valbara delområdena som en del av den personliga tillämpningen.
Det andra inhemska språket, finska	två av de obligatoriska kurserna 1-6 i A-lärokursen eller av de obligatoriska kurserna 1-5 i B1-lärokursen	två av de obligatoriska kurserna 1-6 i A-lärokursen eller två av de obligatoriska kurserna 1-5 i B1-lärokursen	4 studiepoäng i de obligatoriska studierna i A-lärokursen eller i de obligatoriska studierna i B1-lärokursen	Kommunikation och interaktion på det andra inhemska språket, finska	2	
Främmande språk (olika lärokurser)	tre av de obligatoriska kurserna 1-6 i A-lärokursen eller tre av de obligatoriska kurserna 1-5 i B1-lärokursen	tre av de obligatoriska kurserna 1-6 i A-lärokursen eller tre av de obligatoriska kurserna 1-5 i B1-lärokursen	6 studiepoäng i de obligatoriska studierna i A-lärokursen eller i de obligatoriska studierna i B1-lärokursen	Kommunikation och interaktion på ett främmande språk	3	
	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska studier finns ingen motsvarighet	Verksamhet i den digitala miljön		
	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska studier finns ingen motsvarighet	Konst och kreativt uttryck		

	Grunderna för gymnasiet läroplan 2003 (33/011/2003, i kraft fr.om. 1.8.2005)	Grunderna för gymnasiet läroplan 2015 (60/011/2015, i kraft fr.o.m. 1.8.2016)	Grunderna för gymnasiet läroplan 2019 (OPH-2263-2019, i kraft fr.om. 1.8.2021)	Gemensamma examensdelar och deras delområden i yrkesinriktade grundexamina (i kraft fr.o.m.1.8.2018)		
LÄROÄMNE					obligatoriska kp	valbara kp
				Kunnande i matematik och naturvetenskap, 6 kp		
Matematik	tre av de obligatoriska kurserna MAA1–MAA10 i lång matematik eller fyra av de obligatoriska kurserna MAB1–MAB6 i kort matematik	den gemensamma studiehelheten i matematik MAG1 samt två av de obligatoriska kurserna MAA2–MAA10 i lång matematik eller tre av de obligatoriska kurserna MAB2–MAB6 i kort matematik	den gemensamma studiehelheten i matematik 2 studiepoäng samt 4 studiepoäng i de obligatoriska studierna i lång matematik eller 6 studiepoäng i de obligatoriska studierna i kort matematik	Matematik och tillämpad matematik	4	
Fysik	FY1	FY1	2 studiepoäng i de obligatoriska studierna	Fysikaliska och kemiska fenomen och tillämpning av dem	2	
Kemi	KE1	KE1	2 studiepoäng i de obligatoriska studierna			
				Kunnande om samhälle och arbetsliv, 9 kp		
Samhällslära	SL1 och SL2	SL1 och SL2	4 studiepoäng i de obligatoriska studierna	Att verka i samhället och som medborgare	2	
....	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska studier finns ingen motsvarighet	Att verka i arbetslivet		
Studiehandledning		SH2	SH2	Färdigheter i studie- och karriärplanering	förutsätter ett numeriskt vitsord från gymnasiet	
	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska studier finns ingen motsvarighet	Företagsamhet och företagarinriktad verksamhet		
Gymnastik	GY1 eller GY2	GY1 eller GY2	2 studiepoäng i de obligatoriska studierna	Upprätthållande av arbetsförmågan och välbefinnandet	2	
Hälsokunskap	HÄ1	HÄ1	2 studiepoäng i de obligatoriska studierna			
	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska studier finns ingen motsvarighet	Främjande av hållbar utveckling		

Bilaga 4. Erkännande av delområden i de gemensamma examensdelarna

Erkännande av kunnande i de gemensamma examensdelarna (grunder för yrkesinriktade grundexamina i kraft 1.8.2015-31.7.2018) till de gemensamma examensdelarna i de yrkesinriktade grundexamina som trätt i kraft 1.8.2018, **motsvarigheter till de obligatoriska målen för kunnande**. Man kommer överens med den studerande om valbarheten, som en del av den personliga tillämpningen.

Gemensamma examensdelar <i>(grunder för yrkesinriktade grundexamina i kraft 1.8.2015-31.7.2018)</i>		Obligatoriska mål för kunnandet	Gemensamma examensdelar <i>(grunder för yrkesinriktade grundexamina i kraft 1.8.2018)</i>		
3.1	Kunnande i kommunikation och interaktion, 11 kp (12 kp i svenskspråkig utbildning)		Kunnande i interaktion och kommunikation, 11 kp (12 kp i svenskspråkig utbildning)	Obligatoriska mål för kunnandet / motsvarigheten för de obligatoriska målen för kunnandet	Valbara mål för kunnandet
3.1.1	Modersmål	5	Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska	4	
3.1.2	Det andra inhemska språket, finska	2	Kommunikation och interaktion på det andra inhemska språket, finska	2	
3.1.3	Främmande språk	2	Kommunikation och interaktion på ett främmande språk	3	
			Verksamhet i den digitala miljön *)	2 kp: • 1 kp erkänns • 1 kp avläggs (söker information om ändamålsenliga digitala tjänster och program samt använder utrustningen på det sätt som medborgarfärdigheterna förutsätter)	
			Konst och kreativt uttryck		
3.2	Kunnande i matematik och naturvetenskaper, 9 kp		Kunnande i matematik och naturvetenskaper, 6 kp		
3.2.1	Matematik	3	Matematik och tillämpad matematik	4 kp: • 3 kp erkänns • 1 kp avläggs (ekonomisk matematik)	
3.2.2	Fysik och kemi	2	Fysikaliska och kemiska fenomen och tillämpningen av dem	2	
3.2.3	Informations- och kommunikationsteknik och användningen av den *)	1		*)	
3.3.	Kunnande som behövs i samhället och arbetslivet, 8 kp		Kunnande om samhälle och arbetsliv, 9 kp		
3.3.1	Samhällsfärdigheter	1	Att verka i samhället och som medborgare	2	
3.3.2	Arbetslivsfärdigheter	1	Att verka i arbetslivet	2	

Gemensamma examensdelar <i>(grunder för yrkesinriktade grundexamina i kraft 1.8.2015-31.7.2018)</i>		Obligatoriska mål för kunnandet	Gemensamma examensdelar <i>(grunder för yrkesinriktade grundexamina i kraft 1.8.2018)</i>		
3.3.3	Företagsamhet och företagsverksamhet	1	Företagsamhet och företagarinriktad verksamhet	1	
3.3.4	Upprätthållande av arbetsförmåga, gymnastik och hälsokunskap	2	Upprätthållande av arbetsförmåga och välbefinnande	2	
			Färdigheter i studie- och karriärplanering		
			Främjande av hållbar utveckling		
3.4	Socialt och kulturellt kunnande, 7kp	Valbara mål för kunnandet			
3.4.1	Kännedom om olika kulturer				
3.4.2	Konst och kultur				
3.4.3	Etik				
3.4.4	Psykologi				
3.4.5	Miljö-kunnande				
3.4.6	Delområden från punkterna 3.1.1-3.3.4				
	På basis av avlagda examensdelar erkänns kunnande i delområdena 3.4.1-3.4.6				

Online
ISBN 978-952-13-6752-6
ISSN 1798-8888